

THAO TÁC LẬP LUẬN PHÂN TÍCH

I – BÀI TẬP

1. Đọc bài *Thao tác lập luận phân tích* trong sách giáo khoa *Ngữ văn 11 Nâng cao*, tập một và lập dàn ý cho bài viết đó.

2. Thế nào là lập luận phân tích ? Tại sao cần phân tích ? Phân tích có mối quan hệ với tổng hợp như thế nào ?

3. Đoạn trích sau đây có sử dụng lập luận phân tích không ? Vì sao ?

"Điều đáng nhấn mạnh ở đây là toàn bộ hệ thống chính trị của chế độ chúng ta bao gồm từ Đảng, các tổ chức chính trị xã hội cho đến Nhà nước, chưa bao giờ có số lượng thành viên đông đảo như lúc này. [...]"

Nhưng thực tế lại diễn ra là, phần lớn các vụ tham nhũng, lãng phí được xử lý là do dân chúng và báo chí phát hiện. Đã như thế, sau khi vụ việc được xử lý, gần như chưa có các tổ chức Đảng, đoàn thể ngang cấp nào bị xử lý trách nhiệm đủ nghiêm. Do đó chẳng những trách nhiệm của các tổ chức này không được nâng cao mà còn bị hạ thấp, thậm chí tìm cách đứng ngoài vụ việc "né" tránh đấu tranh chống tham nhũng, lãng phí.

Khắc phục tình trạng thiếu vắng trách nhiệm như vậy bằng cách phải thực hiện nghiêm túc chế độ trách nhiệm của người đứng đầu và tập thể đứng đầu trong mỗi cấp, mỗi ngành, mỗi cơ quan. [...]"

Ví dụ, một Thứ trưởng tham nhũng, suy thoái đạo đức, phẩm chất, Bộ trưởng phải có trách nhiệm trực tiếp, không vậy thì Bộ trưởng hàng ngày làm việc với ai và quản lý ai ? Còn cấp uỷ Đảng, ban chấp hành Công đoàn, Đoàn thanh niên ở đó phải chịu trách nhiệm nếu không phát hiện đấu tranh, để tham nhũng, tiêu cực tác oai tác quái trong cơ quan mình, đơn vị mình. Chính những người tham nhũng, gây lãng phí nghiêm trọng đều là những thành viên trong tổ chức Đảng, là đoàn viên

công đoàn,... Tương tự như vậy, không có một cá nhân đứng đầu, tập thể đứng đầu nào không phải chịu trách nhiệm về những gì diễn ra trong cơ quan, ngành, cấp của mình. Không chỉ lôi ra trị tội bằng hết những kẻ tham nhũng, mà phải kiên quyết nghiêm khắc xử lí rất ráo trách nhiệm của những người liên quan. Không tính đến giới hạn xử lí bao nhiêu. Cũng không né tránh mức độ xử lí nào theo đúng điều lệ của các tổ chức được quy định".

(Trọng Dân, *Giải pháp góp phần tích cực phòng và chống tham nhũng*, trong *Tuyển tập bài báo hay của báo Thanh niên 1986 - 2006*, NXB Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh, 2005)

4. Tìm những câu có tính chất tổng hợp, khái quát trong đoạn trích trên

II – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. Có thể thấy bài học trong sách giáo khoa nêu lên hai phần lớn :

Phần I. Các vấn đề chung về phân tích. Phần này bao gồm các nội dung cụ thể sau :

– Định nghĩa và cách hiểu về phân tích nói chung (đoạn mở đầu, từ "Các sự vật, hiện tượng..." đến "... gọi là phân tích").

– Đối tượng cần phân tích (từ "Đối tượng được phân tích..." đến "... một sự việc, nhân vật").

– Tác dụng của phân tích (từ "Nếu không phân tích..." đến "... thấy được giá trị của chúng").

– Mối quan hệ của phân tích với tổng hợp, khái quát (từ "Phân tích cần đi sâu..." đến hết mục này).

– Một số cách phân tích thông dụng.

Phần II. Nêu ví dụ về các cách phân tích và yêu cầu học sinh chỉ ra cách phân tích cụ thể.

2 và 3. Học sinh tự làm.

4. Trong đoạn trích có các câu tổng hợp, khái quát như :

– "Khắc phục tình trạng thiếu vắng trách nhiệm như vậy bằng cách phải thực hiện nghiêm túc chế độ trách nhiệm của người đứng đầu và tập thể đứng đầu trong mỗi cấp, mỗi ngành, mỗi cơ quan".

– "Không chỉ lôi ra trị tội bằng hết những kẻ tham nhũng, mà phải kiên quyết nghiêm khắc xử lí rất ráo trách nhiệm của những người liên quan".